

4 ANI

DURATA
PROIECTULUI

17

PACTE DE INTEGRITATE
PILOTATE

PACTELE DE INTEGRITATE MECANISM DE CONTROL CIVIC PENTRU SALVGARDAREA FONDURILOR EUROPENE

PESTE 920 MILIOANE

VALOAREA TOTALĂ A PROIECTELOR
PARTICIPANTE SELECTATE, COFINANȚATE DE UE

PESTE 7.2 MILIOANE

BUGETUL COMISIEI PENTRU ACEASTĂ
INIȚIATIVĂ

11

SECTOARE ACOPERITE PRIN
PROIECTELE COFINANȚATE DE UE

15

ORGANIZAȚII ALE
SOCIETĂȚII CIVILE/
MONITORI

11

STATE MEMBRE UE
PARTICIPANTE

#integritypact
@EU_Regional
@TI_EU

<http://europa.eu/!Qn67BM>

Proiectul este coordonat de

Politica Urbană
și Regională

#IntegrityPactsRO

Newsletter Noiembrie 2020

Instituția pentru Politici Publice
București IPP

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul
acestui material nu reprezintă în mod necesar
poziția oficială a Uniunii Europene.

Pactele de Integritate (Integrity Pacts) reprezintă un acord între o instituție publică și o companie/un grup de companii participante la un proces de achiziție publică. Acest acord implică angajamentul părților de a se abține de la a plăti, oferi, solicita sau promite mită, trafic de influență sau orice alte forme de coluziune pe parcursul procesului de achiziție. Totodată instituie o formă de transparentizare a achiziției, prin facilitarea accesului unei terțe părți la proces, în calitate de monitor independent. Monitorul este de regulă o organizație a societății civile, iar monitorizarea se poate desfășura de la începutul procesului de achiziție și până la finalizarea implementării contractului.

Apel la măsuri anticorupție și monitorizare civică pentru fondurile europene

Chapterele Transparency International din UE și partenerii locali ai acestora au transmis o scrisoare deschisă către liderii Uniunii Europene

Reprezentanții societății civile îndeamnă Consiliul European, Parlamentul și Comisia Europeană să acorde prioritate măsurilor anti-fraudă și anti-corupție pentru fondurile care vor fi decontate în următoarea rundă de finanțare.

Bugetul Uniunii Europene pentru următorii șapte ani și

fondurile de recuperare post COVID-19 sunt expuse riscului de abuz, dacă nu sunt instituite mecanisme de supraveghere deschise și participative care pot proteja contractele publice, arată 27 de organizații ale societății civile.

Semnatarii scrisorii cer liderilor Uniunii Europene să completeze planurile ambițioase de finanțare cu măsuri anti-corupție - menite să crească atât cantitatea cât și calitatea datelor privind contractele publice - precum și cu mecanisme de control participativ.

“Liderii Uniunii Europene ar trebui să ia în considerare, pentru următoarea rundă de finanțare, includerea unor mecanisme independente de monitorizare în timp real a proiectelor majore de lucrări publice, prin instrumente precum Pactele de Integritate”, a spus Delia Ferreira Rubio, președinta Transparency International. “Există dovezi care arată că Pactele de Integritate ajută la protejarea fondurilor UE de corupție și fraudă. Lucrând îndeaproape cu comunitățile afectate, grupurile locale ale societății civile pot ajuta cetățenii UE să devină ei înșiși gardieni ai unor contracte publice importante, menite să le îmbunătățească viața”, a adăugat președinta Transparency International.

Cele 27 de organizații au indentificat o serie de acțiuni pe care membrii Consiliului, ai Parlamentului și Comisiei Europene le pot lua pentru o mai bună protecție a fondurilor europene..

Scrisoarea are o relevanță deosebită și pentru România.

Mai mult de o zecime din totalul de 100 de cazuri soluționate în 2019 de către Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) au legătură cu utilizarea fondurilor europene în România. Acest lucru poziționează România la cel mai înalt nivel de risc cu privire la respectarea reglementărilor UE și a integrității în utilizarea fondurilor europene.

Comisia Europeană estimează că, la nivelul UE, aproximativ 48% dintre fondurile europene sunt alocate achizițiilor publice. Ca urmare, implementarea proiectelor este influențată în mare măsură de procedurile achizițiilor publice. În România, complexitatea procesului de efectuare a achizițiilor publice și instabilitatea cadrului legislativ sunt printre principalii factori care întârzie sau împiedică utilizarea și eficacitatea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții. Evaluările efectuate pentru Programul Operațional Asistență Tehnică, Programul Operațional Capacitate Administrativă, Programul Operațional Infrastructură Mare demonstrează influența negativă pe care procedurile de achiziții publice o au

asupra eficienței și eficacității fondurilor europene în România.

Pe de altă parte, achizițiile publice reprezintă cea mai importantă sursă de abateri în utilizarea fondurilor europene în România. OLAF, Autoritatea Română de Audit și organizații ale societății civile arată în rapoarte diferite că multe dintre neregulile și fraudele comise în cadrul proiectelor europene au legătură cu achizițiile publice.

Un tip de fraudă este cel legat de chestiuni ce țin de corupție. Corupția reprezintă folosirea abuzivă a puterii încredințate în vederea obținerii unui câștig personal. În domeniul achizițiilor publice, corupția presupune acordarea de contracte publice în lipsa concursului ce se cere a fi susținut în acest sens, cu scopul avantajării sau a câștigării de foloase financiare de către anumiți funcționari publici și de către afacerile cărora aceștia le acordă un statut preferențial. În orice stat, alocarea de fonduri imense pentru achiziționarea de bunuri și servicii și pentru construirea de infrastructuri publice reprezintă o ocazie excelentă și o tentație în ceea ce privește corupția, atunci când competiția onestă și mecanismele de integritate nu există sau nu funcționează corespunzător. Mai mult, produsul secundar al fraudei în achizițiile publice este calitatea redusă a bunurilor, serviciilor și lucrărilor achiziționate cu scopul de a încheia cu ușurință un târg convenabil și nu cu scopul de a satisface interesul public. În anumite cazuri, corupția în procurarea de echipamente medicale costă vieți, iar corupția în proiectele de infrastructură mare poate priva oameni de casele în care locuiesc, dacă exproprierile sunt efectuate incorect.

Legea privind achizițiile publice coroborată cu Legea nr. 544/2001 privind accesul la informații de interes public asigură o transparentă robustă aspectelor cheie din procesul de efectuare a achizițiilor publice (planificare, licitare, evaluare, implementare și monitorizare). În același timp, deși accesul la datele deschise evoluează în România, nu există prevederi cu privire la disponibilitatea informațiilor despre achizițiile publice în tipurile de format disponibile pe scară largă.

Conform Raportului de Competitivitate Globală, oamenii de afaceri percep România drept una dintre cele mai nefavorabile țări din punctul de vedere al favoritismului guvernamental și al risipei în cheltuielile publice. În plus, jurnaliști de investigație precum și opinia publică din România au susținut întotdeauna că fondurile publice pentru infrastructură sunt acordate doar pentru a favoriza anumite companii și irosite.

Afluența extraordinară de resurse financiare europene ce urmează a se investi în România în următoarea perioadă de programare, inclusiv prin Planul Național de Redresare și Reziliență, precum și nevoia de a se cheltui

aceste fonduri cât mai repede - în principiu, pe durata primilor trei ani - cresc în mod semnificativ riscurile de gestionare deficitară, deturnare de fonduri și fraudă. Ca urmare, trebuie luate în considerare măsuri cuprinzătoare pentru a proteja investițiile finanțate prin

fonduri europene împotriva tentativelor de corupție prin a acorda la timp autorităților contractante instrumentele necesare identificării și abordării acestor riscuri la care vor fi expuse. În caz contrar, proiectele s-ar putea confrunta cu întârzieri semnificative sau autoritățile ar putea fi sancționate. În plus față de auditul intern și extern existent, nu există completare mai oportună și mai adecvată pentru a răspunde riscurilor privind corupția, decât deschiderea și colaborarea cu cetățenii.

În acest context, organizații ale societății civile din România propun includerea Pactelor de Integritate și a mecanismului privind Avertizarea de Integritate în implementarea Acordului de Partneriat pentru Perioada de Programare 2021-2027 și a programelor aferente. Propunerea noastră este în acord cu angajamentele de transparență și integritate ale guvernului României, așa cum au fost acestea asumate în numeroase declarații și cum se regăsesc în propunerea de Plan Național de Redresare și Reziliență.

TITLUL PROIECTULUI: *Pactele de Integritate – Mecanisme de control civil pentru salvagardarea fondurilor europene*

Scop: Reducerea riscurilor de corupție în achizițiile publice, prin implementarea unui mecanism de control civil în proiectele finanțate din fonduri europene.

Obiective: Asigurarea transparenței, integrității, răspunderii și responsabilității în proiectele cofinanțate din fonduri europene structurale și de coeziune, prin implementarea unui instrument pilot – Pactele de Integritate în România. Crearea revindicării de responsabilitate socială în contractele publice mari precum și deprinderea unor lecții învățate, cu scopul unei viitoare replicări și propagări a Pactelor de Integritate.

Parteneri: Proiectul este coordonat de Secretariatul Transparency International, în parteneriat cu alte 15 organizații din 11 state: România, Italia, Polonia, Bulgaria, Cehia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Portugalia, Slovenia.

Perioada de implementare: Aprilie 2016 – Decembrie 2021

Transparency International România

Bld. Gh. Magheru nr. 28-30, etaj 3,
010336 București, România
Tel: +4 031 6606 000/Fax +4 031 6606 006
office@transparency.org.ro
www.transparency.org.ro/
www.facebook.com/transparencyRO

Institutul pentru Politici Publice

Str. Alexandrina nr. 19
București, România
Telefon și Fax +4 021 212 31 26
office@ipp.ro
http://www.ipp.ro/
www.facebook.com/@InstitutulPoliticiPublice